

Роман за любовта, която идва с трепет, но донася само болка

Томас Харди

ДВЕ
СИНИ
ОЧИ

Анотроф

Томас Харди
ДВЕ СИНИ ОЧИ

A Pair of Blue Eyes
Thomas Hardy

Томас Харди
Две сини очи

© Ваня Томова, преводач, 2017

© Яна Аргиропулос, дизайн на корицата, 2017

© *Анотроф* – запазена марка
на „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД, 2017

ISBN 978-954-2962-51-9

Томас Харди

ДВЕ
СИНИ
ОЧИ

Превод от английски Ваня Томова

Анотроф

София, 2017

ПРЕДГОВОР ОТ АВТОРА

Историята, която следва, беше написана по времето, когато модата да се реставрират безразборно църкви бе стигнала до най-отдалечените кътчета в западната част на Англия. Там необузданите и драматични извивки на морския бряг отдавна съжителстваха в съвършена хармония със суровите църковни сгради в готически стил, разпръснати по брега, отхвърляйки като напълно несъвместими всички архитектурни опити да се наложи нещо ново. Възстановяването на сивите скелети на Средновековието, чийто дух беше отлетял, изглеждаше не по-малко нелепо от това да бъдат съживени прилепилите се към тях скали.

Стана така, че една въображаема история за три човешки сърца, чиито емоции бяха в съзвучие с това природно обкръжение, намери в тези обикновени църковни реставрации подходяща сцена да бъде представена.

Брегът и земите около Касъл Ботеръл са вече добре известни и лесно ще бъдат разпознати. Искам да добавя, че на запад това е най-отдалеченото място от всички онези удобни кътчета, в които се осмелих да издигна моя театър за несъвършените малки драми на провинциалния живот и на страстите; и този театър се намира близо или недалеч от неясната граница на Усекското кралство, която подобно на западната граница на днешните американски заселници несигурно се придвижва напред.

Това обаче не е толкова важно. Мястото (поне за един човек) е царство на мечти и тайнственост. Призрачните птици, притъмнялото море, сърдитият вятър, вечният монолог на водната шир, пурпурните багри на разцъфтяло

цвете, които сякаш изригват от урвите, протегнали се към брега, създават на нощния фон сумрачна атмосфера.

Огромна крайбрежна скала присъства в разказа; и по една или друга причина, вече забравена, точно тази скала е описана в историята като Безименна. За да сме точни обаче, би трябвало да кажем, че една забележителна скала, в много отношения приличаща на описаната, носи име, което не е прославно от нито едно събитие.

*Т. Х.
Март 1895 г.*

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

Елфрайд Суонкорт – *млада дама*

Кристофър Суонкорт – *духовник*

Стивън Смит – *архитект*

Хенри Найт – *рецензент и есеист*

Шарлот Тройтън – *богата вдовица*

Гъртруд Джетуей – *бедна вдовица*

Спенсър Хюго Лаксилиан – *благородник*

лейди Лаксилиан – *негова съпруга*

Мери и Кейт – *две момиченца*

Уилям Уърм – *момче за всичко, малко заваян*

Джон Смит – *майстор зидар*

Джейн Смит – *негова съпруга*

Мартин Канистър – *клицар*

Юнити домашна – *прислужница*

Други прислужници, майстори, ратаи, коняри, хора
без отличителни белези и т.н., и т.н.

Място на действието:

Главно в покрайнините на Лоуър Уесекс

... ранна теменужка,
поникнала сред пролетния мъх
на младостта му – чар и дъх за миг,
и толкоз*.

I

... дивната весталка, царуваща
над запада обширен...**

Елфрайд Суонкорт беше момиче, чиито емоции прозираха на повърхността. Но тяхната конкретна природа се променяше с кретащото време и беше известна само на онези, които следяха какво се случва в нейния живот.

Външно тя съчетаваше много интересни, рядко срещани черти, което обаче се дължеше не толкова на самото съчетание, а по-скоро на отделните елементи. Всъщност човек не виждаше формата и плътността на чертите ѝ, когато разговаряше с нея; тази обаятелна способност да не позволява на събеседника си да изучава видимо лицето ѝ не се дължеше на прикриващия ефект от едно добре овладяно поведение (тъй като поведението ѝ беше детинско и едва ли овладяно), а на привлекателния ѝ, недостатъчно изискан език. Живяла цял живот в уединение, *monstrari*

---

* Уилям Шекспир, „Хамлет“. Действие I, Сцена III. Прев. от английски Валери Петров (1985 г.). – Б. пр.

** Уилям Шекспир, „Сън в лятна нощ“. Действие II, Сцена II. Прев. от английски Валери Петров. – Б. пр.

gigito, сочена с пръст от празноглави мъже, тя не се беше възгордяла и на деветнайсет или дваисет години социалният ѝ опит не беше по-голям от опита на една градска млада дама на петнайсет.

Една нейна черта обаче се забелязваше: очите ѝ. Те я отразяваха цялата; не беше нужно да се гледа по-надалече: тя живееше там.

Тези очи бяха сини, сини като есенна далечина – сини като синьото, което виждаме между чезнещите, сякаш моделирани хълмове и гористи склонове в слънчева септемврийска утрин. Мъгляво и сенчестосиньо, безначално или бездънно, такова, в което не се *поглежда*, а се *прониква*.

Колкото до присъствието ѝ, то не беше силно; беше слабо. Някои жени могат да наложат личността си така, че тя да проникне в атмосферата на цяла банкетна зала; присъствието на Елфрайд не беше по-осезаемо, отколкото на едно коте.

У Елфрайд имаше замечтаност, каквато е завладяла лицето на Мадона на стола*, но лишено от екстаз: тя излъчваше топлотата и духа на онзи тип женско лице, което се среща най-често при красавиците – простосмъртни или божествени – на Рубенс**, но без да е подчертано чувствено. Характерният израз на женските лица на Кореджо*** – изпълнените с копнеж мисли, които са твърде дълбоко, за да насълзят очите – се появяваше и на нейното лице понякога, но рядко при обикновени обстоятелства.

Онзи момент в живота на Елфрайд Суонкорт, в който

---

* Картина от Рафаело, рисувана ок. 1513–1514, изложена в Палацо Пити във Флоренция. – Б. пр.

** Рубенс (1577–1640) – фламандски живописец. – Б. пр.

*** Антонио да Кореджо (1489–1534) – италиански художник, който доразвива класическите традиции на Ренесанса; рисува емоционални, жизнерадостни образи. – Б. пр.

дълбоко жегване като че ли остана завинаги загнездено в нея, настъпи през един зимен следобед, когато тя, застанала права, се озова в ролята на домакиня, лице в лице с някакъв мъж, когото не бе виждала никога преди – нещо повече, тя го загледа с наивното любопитство и интерес на Миранда*, с каквито никога досега не бе дарявала простосмъртен.

Точно този ден баща ѝ, викарий на една енория в заливаните от морето подножия на Лоуър Уесекс, и вдовец, беше получил пристъп от подагра. След като провери дали прислугата е изпълнила домакинските си задължения, Елфрайд стана неспокойна, няколко пъти излезе от стаята, качи се по стълбите и почука на вратата на бащината си стая.

– Влез! – както винаги се чу отвътре енергичен, силен глас.

– Папа – каза тя по едно време на хубавия, червендалест мъж на четирийсет години, пухтящ и свистящ като бутилка, която всеки момент ще се пръсне. Беше легнал на леглото, загърнат с халат, като от време на време издаваше, без да иска, по някой и друг звук от една или няколко букви, които се чуваха почти като псувни. – Папа, няма ли да слезеш долу тази вечер? – Тя говореше отчетливо; той беше доста глух.

– Страхувам се, че няма – ех-х-х! – много се страхувам, че няма, Елфрайд. Пф-ф-ф! Не мога да търпя дори носна кърпа да се докосне до този мой проклет крак, да не говорим за чорап или пантоф – пф-ф-ф! Ето, пак! Не, няма да ставам до утре.

– Надявам се само онзи лондончанин да не дойде, защото не знам какво да правя, папа.

– Ами сигурно няма да е много приятно.

---

* Дъщеря на Просперо от пиесата на Шекспир „Бурята“, 1623 г. – Б. пр.

- Мисля, че едва ли ще дойде днес.
- Защо?
- Защото вятърът е много силен.
- Вятърът! Как може да ти хрумне такова нещо, Елфрайд! Къде се е чуло и видяло вятър да попречи на един мъж да си върши работата! Как можа този мой пръст така изведнъж... Ако дойде, предполагам, че трябва да го пратиш при мен, а после да му дадеш нещо да яде и да го сложиш да спи някак си. Боже мой, ама че неприятна работа!
- Трябва ли да му се предложи вечеря?
- Вечерята е много тежко ядене за уморен човек след досадно пътуване.
- Тогава следобеден чай?
- Не е достатъчно да се нахрани.
- Тогава ранна вечеря с чай? Има студено пиле, пай със заешко, печено месо в тесто и други подобни.
- Да, ранна вечеря с чай.
- Трябва ли аз да му наливам чая, папа?
- Разбира се, ти си господарката на къщата.
- Какво! Да седя там през цялото време с някакъв чужд човек? Нито го познавам, нито има кой да ни запознае.
- Това за запознаването са глупости, дете, знаеш го много добре. Един практичен човек с професия, пътувал, откакто се е съмнало тази сутрин, едва ли ще бъде склонен да говори и да разменя любезности довчера. Той иска храна и подслон и ти трябва да се увериш, че ги е получил, просто защото аз съм на легло и не мога да го сторя. Надявам се, че в това няма нищо страшно, нали? С какво ли не си тъпчеш главата, като четеш толкова много от онези романи.
- О, не, няма нищо страшно, когато очевидно става дума да се направи нещо по необходимост, както е в случая. Но нали разбираш, ти винаги присъстваш, когато идват хора на вечеря, дори когато ги познаваме; а сега този

непознат, този светски човек от Лондон може би ще си помисли, че всичко това е странно.

– Добре, не се занимавай с него.

– Партньор ли е на мистър Хюби?

– Едва ли, но може и да е.

– Кой знае на колко години е?

– Не мога да кажа. На масата в кабинета са копието от моето писмо до мистър Хюби и неговият отговор. Можеш да ги прочетеш и тогава ще знаеш, колкото знам и аз за нашия гост.

– Прочела съм ги.

– Има ли смисъл тогава да задаваш въпроси? Всичко, което знам, е там. Уф-ф-ф!... Чумата да те... калпазанка такава! Аз и една муха не мога да изтърпя, толкова ми е тежко.

– О, извинявай, папа. Забравих, помислих, че може да ти е студено – каза тя, като издърпа припряно одеялото, с което беше покрила краката на страдалеца; изчака, докато следите от прегрешението ѝ изчезнаха от лицето му, за да се оттегли от стаята и се върна на долния етаж.

ТОМАС ХАРДИ
ДВЕ СИНИ ОЧИ

Превод *ВаняТомова*
Редактор *Илияна Бенова-Бени*
Отговорен редактор *Христина Мираз*
Коректор *Грета Петрова*
Дизайн на корицата *Яна Аргиропулос*
Предпечат *Лиляна Карагьозова*

Американска. Първо издание
Формат 60x90/16. Печатни коли 30

Апостроф

ISBN 978-954-2962-51-9

Запазена марка

на „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД

София, ул. „Кракра“ № 20

тел. 02/ 943 87 16, e-mail: books@apostrof.bg

Книгите на „Апостроф“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

Печат *РОПРИНТ*

„Две сини очи“ е една от първите творби на английския класик Томас Харди. Самият той определя творбата си като „романтична и фантастична история“ за любовта, лоялността, приятелството и отражението, което има социалното положение върху тях.

Любовта често умира с времето –
но много по-често умира, защото идва някой друг.

В центъра на повествованието е красивата Елфрайд, която е въввлечена в сложен емоционален триъгълник. Синеока и жизнерадостна, тя неволно буди чувства у двама мъже: младия архитект Стивън Смит и по-възрастния литературовед Хенри Найт. Двамата бързо се превръщат във врагове, докато Елфрайд агонизира в опита си да вземе решение.

Любимите мъже, както и любимите жени може да се
разгледят от прекалено много доброта.

Томас Харди започва да пише „Две сини очи“, докато ухажва първата си жена Емма. В тази книга има силно изразен биографичен момент – нещо, което авторът не повтаря никога повече в произведенията си. Дилемата на Елфрайд илюстрира трудното решение, което самият Харди е трябвало да вземе с този роман – да продължава да се развива като утвърден архитект или да се захване с литературата и тепърва да се доказва пред света.

9 789542 962519

Цена 17,99 лв.